

Herziening van de bepalingen in het Wetboek van Strafvordering betreffende schadevergoeding wegens voorlopige hechtenis, met wijziging van daarmede verband houdende bepalingen in enkele andere wetten

VOORLOPIG VERSLAG

Nr. 5

De vaste Commissie voor Justitie brengt over dit wetsontwerp het navolgende voorlopige verslag uit.

Algemeen

Talrijke leden merkten op, dat het wetsontwerp de rechter meer mogelijkheden beoogt te bieden bij het toekennen van geldelijke compensatie van schade, geleden door ten onrechte ondergane voorlopige detentie. Het wetsontwerp introduceert het begrip schadevergoeding, waar de vigerende wet sinds 1926 in de tekst van artikel 89 van het Wetboek van Strafvordering spreekt over „eene geldelijke tegemoetkoming”.

Hoewel zij nog enkele vragen en opmerkingen hadden, welke onder de artikelen worden weergegeven beoordeelden zij – evenals vele andere leden – het wetsontwerp positief.

Vele leden vroegen zich af, waarom aan dit wetsontwerp ook niet de geobjectiveerde redelijkheid en billijkheid ten grondslag lag.

Enkele leden, waarbij verschillende leden zich aansloten, stemden in met de grondgedachte, achter dit wetsontwerp. Zij deelden de opvatting, dat er bij de inverzekeringstelling en de voorlopige hechtenis – behoudens uitzonderingen – sprake is van een rechtmatige overheidsdaad. Dit neemt niet weg, aldus deze leden, dat ook in dergelijke gevallen de overheid gehouden kan zijn tot schadevergoeding. Hoewel het algemeen belang vaak terecht prevaleert, betekent dat niet dat de toevallig betrokkenen dan ook maar helemaal voor de schade moeten opdraaien. Zowel jurisprudentie (HR 19-2-1944 Jochems-Duinwater, HR 19-12-1952, Voortse Stroom arrest VII) als belangrijke stukken wetgeving (b.v. artikel 15, lid 4, Monumentenwet) gaan ervan uit dat een bepaald overheids-handelen uit oogpunt van algemeen belang weliswaar volkomen gerechtvaardigd kan zijn, maar dat dit de overheid daarmee niet ontslaat van de plicht om de schade voor de benadeelden voor haar rekening te nemen. Mutatis mutandis achten vorennoemde leden dit het geval bij de inverzekeringstelling en de voorlopige hechtenis. Criminaliteitsbestrijding is een zaak van algemeen belang. Daarbij is het vrijwel onvermijdelijk dat zo nu en dan onschuldigen – achteraf – ten onrechte worden vastgehouden, waardoor deze grote materiële en sociale schade kunnen lijden. Zij waren van mening dat in dergelijke gevallen de overheid een plicht tot schadevergoeding heeft, en dat het vastleggen in de wet van deze verplichtingen tot, respectievelijk dit recht op, schadevergoeding niet meer dan een kwestie van behoorlijke wetgeving is.

Zij betreurden daarom, dat de bewindsman wel „tegemeetkoming” veranderen wil in „schadevergoeding”, aldus de suggestie van een wezenlijke verbetering wekkend, maar anderzijds voor de schadevergoeding slechts een billijkheidsgrond aanwezig acht en geen rechtsgrond (artikel 90, eerste lid: „indien en voorzover daartoe . . . gronden van billijkheid aanwezig zijn”). Moet uit de zinsnede in de memorie van toelichting, blz. 1, 1ste kolom, 3de alinea: „Deze later aan het licht gekomen omstandigheden maken de genomen maatregel niet alsnog onrechtmatig, maar kunnen wel aanleiding zijn tot een vergoeding van de geleden schade uit billijkheidsoverwegingen.

De ondergetekende acht dit een duidelijk geval van een vergoeding uit rechtmatige daad", worden afgeleid dat naar de mening van de bewindsman de vergoeding uit rechtmatige daad gebaseerd is op billijkheids- en niet op rechtsgronden? Acht de bewindsman dit in overeenstemming met de huidige opvattingen over schadevergoeding voor de rechtmatige overheidsdaad, zoals die weerspiegeld worden in literatuur, jurisprudentie en wetgeving?, zo vroegen de hier aan het woord zijnde leden zich af. Is immers niet het kenmerkende van schadevergoeding voor een rechtmatige overheidsdaad, dat de overheid, hoewel rechtmatig handelend, verplicht is de ontstane schade te vergoeden, en dat de rechtmatigheid van het handelen aan deze verplichting niets toe of af doet? Anders gezegd, is het niet zo, dat een rechtmatige overheidsdaad wel degelijk een recht voor de benadeelde kan opleveren, en niet alleen maar een vergoeding uit billijkheidsoverwegingen?

De leden, hier aan het woord achtten het afwijken van het gestelde in artikel 5.5 van het Verdrag van Rome, onvoldoende gemotiveerd. Voor degene die in strijd met de bepalingen van artikel 5 van het verdrag gedetineerd is geweest staat in het Nederlandse recht alleen een vordering op grond van artikel 1401 BW open. Gezien de jurisprudentie ten aanzien van de onrechtmatige overheidsdaad zal hij alleen in gevallen van zeer grof en onrechtmatig beleid schadevergoeding krijgen, zonder dan nog veel kans op een ideële vergoeding (dit alles indien hij volgens de billijkheidsregelen van artikel 89 Sv geen of te weinig schadevergoeding ontvangt). Artikel 5.5 geeft de benadeelde in dat geval zonder marginale toetsing het recht op schadevergoeding. Waarom wordt de – wat dit betreft ruimere – regeling van artikel 5.5 van het Verdrag van Rome niet in het Nederlandse strafrecht overgenomen?, zo vroegen zij. Is het wel zo juist om bij een wetswijziging een bepaling, die strijdig is met een bepaling uit het Verdrag van Rome te laten staan, enkel en alleen omdat „het geval van een onrechtmatig opgelegde voorlopige detentie in deze zin zich uiterst zelden of nooit zal voordoen”? Getuigt dit niet van een miskenning van het karakter van dit verdrag, dat juist bedoeld is voor dat éne geval, waarin die onrechtmatigheden zich wél voordoen, en niet voor de duizenden gevallen waarin ze zich niet voordoen?

Zij tekenden hier overigens bij aan dat zij hun twijfels hadden over het optimisme van de bewindsman aangaande dit laatste punt. Het aantal gevallen dat aan het licht komt zal weliswaar miniem zijn, maar dit lage cijfer wordt zeker beïnvloed doordat enerzijds de meeste benadeelden óf geïntimideerd zijn óf de weg niet weten, anderzijds doordat bij een in wezen onrechtmatige detentie gemakkelijk een kapstokartikel gevonden kan worden (b.v. verdenking van bezit van verdovende middelen e.d.).

Naast bovengenoemde punten wilden deze leden nog wijzen op de regel, die met name in het burgerlijk procesrecht op allerlei plaatsen naar voren komt, dat hij, die zich van een aantastbare processuele bevoegdheid bedient, tot schadevergoeding gehouden is als deze handelwijze achteraf niet gerechtvaardigd blijkt te zijn. Ondanks de grote verschillen tussen strafprocesrecht en burgerlijk procesrecht, dringt zich hier wel een analogie op. In beide gevallen is immers sprake van een rechtmatig handelen, dat de andere partij desondanks onverdiend zeer kan benadelen. Terecht kan men zeggen dat als een partij een dergelijke bevoegdheid wil gebruiken, zij daarvan dan ook de risico's moet dragen. Waarom dit principe ook niet – mutatis mutandis – toegepast in het strafprocesrecht, waar toch al sprake is van een soms uitermate ongelijke rechtsbedeling? Maakt het voor de onschuldig gedetineerde in wezen enig verschil of de overheid hem onrechtmatig, ten onrechte of op – aanvankelijk – redelijke gronden van zijn vrijheid berooft?

De leden, hier aan het woord, achtten niet het feit dat „tegemetaking” wordt gewijzigd in „schadevergoeding”, of dat nu ook ideële schade vergoed kan worden, hoewel op zich verheugend, niet voldoende om een einde te maken aan het niet ruimhartig te noemen schadevergoedingsbeleid terzake. Het feit dat de vergoeding is gebaseerd op billijkheid en niet op een recht, heeft in de jurisprudentie vaak aanleiding ge-

geven tot afwijzing van het verzoek. P. J. P. Tak noemt in zijn artikel in het Tijdschrift voor Strafrecht hierover (1970 blz. 13) een aantal afwijzende beschikkingen, gebaseerd op de overweging „dat de rechter geenszins overtuigd is van de onschuld van de verdachte”, terwijl een beschikking zelfs zover ging „dat evenmin onomstotelijk was komen vast te staan dat de gewezen verdachte het hem telaste gelegde niet had begaan”. Zij waren van mening, dat door het systeem op grond van billijkheid het gevaar levensgroot aanwezig is dat er terzake van de schadevergoeding wegens ongegronde detentie een soort omkering van de bewijslast wordt geëist: de gewezen verdachte moet maar waarmaken dat hij echt helemaal onschuldig was. Het kwam deze leden voor, dat dat vaak erg moeilijk zal zijn, omdat het zelden zal gebeuren dat een – achteraf gezien – evident onschuldige in verzekering en/of voorlopige hechtenis wordt gesteld.

Zij oordeelden deze situatie voor de systematiek van het strafrecht minder gewenst. Immers dezelfde rechter die eerst de verdachte onschuldig verklaart, b.v. doordat het feit niet bewezen is, zegt enige tijd later in zijn beschikking over b.v. 89 van het Wetboek van Strafvordering, dat hij „geenszins” overtuigd is van de onschuld van de verdachte”. Acht de Minister het alleen al om deze contradicties te voorkomen niet wenselijker de ten onrechte gedetineerde in principe een recht op schadevergoeding, met zo nodig een aantal restricties, toe te kennen, in plaats van eventueel een schadevergoeding uit billijkheidsoverwegingen? Deelt de Minister de opvatting dat in het belang van de werkelijk onschuldig gedetineerden het risico genomen moet worden dat zo nu en dan ook een vermoedelijk schuldige een schadevergoeding ontvangt? Of moeten „de goeden maar onder de kwaden lijden”, zo vroegen zij.

Dezelfde bezwaren richtten zich bij deze leden tegen de eis van artikel 90 dat de rechter bij zijn beslissing „alle omstandigheden” in aanmerking moet nemen. In zeker opzicht bergt naar de mening van deze leden dit artikel daarmee de mogelijkheid in zich dat handelingen die als abnormaal of zelfs laakbaar worden beschouwd, maar die niet strafbaar zijn gesteld, toch van een soort indirecte sanctie voorzien worden, nl. door het niet-verlenen van de onderhavige schadevergoeding. P. J. P. Tak citeert een beslissing van het Hof te Arnhem, waarin een voorziening mede geweigerd werd omdat „uit het overgelegde dossier voldoende was gebleken dat aan verdachte tal van handelingen werden telaste gelegd welke, indien zij al tot de strafbare feiten zouden kunnen worden gerekend, de grens daarvan toch op bedenkelijke wijze naderbij kwamen.” De hier aan het woord zijnde leden achtten deze vorm van pseudo-straffen uitermate ongewenst. Op welke wijze denkt de bewindsman dit tegen te gaan?

Wat verstaat de Minister voorts onder „alle omstandigheden”? Is daaronder ook het vroeger levensgedrag van de benadeelde begrepen? Zo ja, moet daaruit geconcludeerd worden dat b.v. ex-gedetineerden minder sociaal en financieel nadeel van een ongegronde detentie ondervinden dan anderen, zo in-formeerden zij.

Zij waren zich ervan bewust dat de door hen voorgestane verruiming van de mogelijkheden tot schadevergoeding een grotere bijdrage van de staatskas hiervoor zal vergen. Zij vonden dit echter een in sommige opzichten zelfs gunstige ontwikkeling. Hoewel dit wellicht niet de bedoeling is, hoopten zij dat de verruiming van de mogelijkheden tot schadevergoeding bij inverzekeringstelling en voorlopige hechtenis aanleiding zal geven tot een grotere zelfbeperking bij de hantering van deze dwangmiddelen. In tegenstelling tot de commissie-Feber waren zij van mening dat het anderzijds zeer ongewenst moet worden geacht dat de wetenschap dat de nadelige gevolgen van eventuele fouten door schadevergoeding kunnen worden verzacht de opsporingsambtenaar meer vrijheid geeft om tot inverzekeringstelling over te gaan. Naar de mening van deze leden komen nog steeds teveel gevallen voor, waar van een redelijke afweging van belangen niet of nauwelijks sprake is. Het kwistig gebruik van voorlopige hechtenis is een probleem dat niet door ontkenning kan worden opgelost.

Zoals hiervoor al gezegd werd, staat het aantal klachten en verzoeken om schadevergoeding waarschijnlijk in geen verhouding tot het werkelijk aantal gevallen van ongegronde detentie. Een van de oorzaken ligt wellicht in de onbekendheid van het publiek met deze mogelijkheid. Het kwam deze leden nuttig voor om daarom een bepaling in het ontwerp op te nemen, waarin mededeling van deze mogelijkheid aan de betrokkene(n) verplicht wordt gesteld. Is de Minister hiertoe bereid, zo vroegen zij tenslotte.

Verskillende andere leden konden zich met het voorstel verenigen.

Moet aan vergoeding van z.g. ideële schade niet een wettelijk maximum worden gesteld, zo vroegen zij verder.

De argumenten om verzoeken om vergoeding voor ideële schade, welke op het tijdstip van overlijden nog niet zijn afgedaan, te laten overgaan op de erfgenamen, achtten zij – met vele andere leden – niet overtuigend.

Zij verwachtten hiervan veel praktische problemen. Hoe verloopt overigens de heffing van successierechten van dergelijke uitkeringen?

Wat zijn de geschatte kosten van deze regeling, zo informeerden zij.

Verskillende weer andere leden konden zich met de uitgangspunten van dit ontwerp verenigen.

Het ontwerp brengt, aldus deze leden, een marginale verbetering aan in de regeling betreffende de mogelijkheid tot vergoeding van de schade, geleden door ten onrechte ondergane voorlopige hechtenis, door invoering van het begrip vergoeding in plaats van het begrip tegemoetkoming, en door het scheppen van de mogelijkheid van vergoeding van de ideële schade.

Zij betreurden echter, dat de Minister heeft gemeend de wettelijke regeling zo te moeten opzetten, dat er geen recht op vergoeding wordt gecreëerd. Zij konden zich niet vinden in de theorieën van de Minister betreffende de rechtmatigheid van het overheidsoptreden, alsmede over het niet van toepassing zijn van artikel 1401 BW; zij betreurden in ieder geval dat het ontwerp niet uitgaat van een recht voor de ten onrechte gehechte, omdat ook in die vorm toch zeer wel door beperkingen kan worden voorkomen dat zich onrechtvaardigheden zouden voordoen als aangestipt in de memorie van toelichting. In de huidige redactie biedt het ontwerp door het ingebouwde, onbepaalde billijkheidsbeginsel nog steeds het (ook in de huidige regeling bestaande) risico voor onderling sterk verschillende, het rechtsgevoel niet bevredigende beslissingen.

Voorts zouden deze leden gaarne vernemen, in hoeverre deze regeling (in de toekomst) voor uitbreiding vatbaar is. Zij dachten hierbij met name aan de in bepaalde gevallen voor komende onevenredigheid tussen voorlopige hechtenis en opgelegde straf, al onderkennen zij natuurlijk het evidente verschil tussen ongerechtvaardigde en onrechtvaardige lange hechtenis.

ARTIKELEN

Artikel I

Artikel 89 van het Wetboek van Strafvordering

Talrijke leden merkten op, dat dit artikel, zoals voorgesteld in het onderhavige wetsontwerp, niet voorziet in vergoeding van de schade, geleden door diegene die veroordeeld wordt tot een lagere straf dan de voorlopige detentie heeft geduurd. Hoezeer het juist mag zijn geweest dat zo iemand voorlopige hechtenis heeft ondergaan, onjuist is het hem in feite een zwaardere straf te laten ondergaan dan de rechter hem wil opleggen. Is de Minister bereid de strekking van het wetsontwerp over de hier bedoelde categorie uit te breiden, zo vroegen zij.

Met de commissie-Feber is de Minister van mening dat de rechter ook vergoeding van ideële schade moet kunnen toekennen. De gedachte kwam deze leden sympatiek voor, doch zij vroegen daarbij, of de Minister kan toelichten hoe hij zich

voorstelt dat in de praktijk wordt vastgesteld welk bedrag moet dienen voor de compensatie van „psychisch leed”?

De keuze van de Minister wat betreft het overgaan van rechten op erfgenamen was juist, ook waar de Minister kiest voor het wel doen overgaan van rechten op vergoeding van immateriële schade indien het verzoek daartoe nog is ingediend door de gewezen verdachte.

Erfgenamen kunnen vergoeding van schade vragen, geleden door de overleden erflater. Maar hoe is het met hun eigen schade, indien zij voor hun levensonderhoud afhankelijk zijn van de ten onrechte verdachte en deze overlijdt ten gevolge van de detentie, zo informeerden zij. Dat dit laatste niet denkbeeldig is, blijkt uit de sporadisch voorkomende suicides tijdens detentie, die wel degelijk het gevolg kunnen zijn van het „psychisch leed” dat de Minister in de memorie van toelichting introduceert. Ook is denkbaar dat de emotie veroorzaakt door de detentie fataal is voor een hartpatiënt.

Toe te juichen valt dat de mogelijkheid van schadevergoeding zich ook uitstrekt over in verzekeringstelling. De hier aan het woord zijnde leden vroegen of de Minister een benadering kon geven van het aantal gevallen dat zou kunnen leiden tot een verzoek om schadevergoeding wegens ten onrechte ondergane in verzekeringstelling.

Lid 2 van het voorgestelde artikel 89 Sv bevat de toevoeging: „De advocaat wordt bij de verhoren in de gelegenheid gesteld de nodige opmerkingen te maken”. Moet hieruit worden afgeleid dat de advocaat tot dusverre niet daartoe in de gelegenheid werd gesteld, zo informeerden zij ten slotte.

Enkele leden, waarbij verschillende leden zich aansloten, vroegen zich af of ook de schade van de opsporing op grond van dit artikel vergoed kan worden. Zo ja, is het dan niet beter dit expliciet te vermelden? (Het onderzoek van b.v. een jas op bloedsporen kan tot gevolg hebben – vooral als er niets gevonden wordt – dat het kledingstuk na afloop er uit ziet alsof er een schot hagel doorheen is gejaagd.)

Voorts achtten deze leden de omschrijving van de eerste zin te beperkt gesteld. Er zijn zeer goed gevallen denkbaar waarin wél een straf wordt opgelegd voor een feit waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten, maar dat deze straf door allerlei omstandigheden dusdanig laag is dat de voorlopige hechtenis achteraf niet gewettigd was. Ook moet de mogelijkheid onder ogen gezien worden van een voorlopige hechtenis die – achteraf gezien – evident in strijd was met de eisen die artikel 64 Sv stelt (gevaar voor vlucht e.d.). Is het derhalve niet raadzaam de rechter iets meer armslag te geven en de formulering toe te passen van artikel 32 Wet Economische Delicten: „Indien de zaak eindigt hetzij zonder oplegging van straf of maatregel, hetzij met oplegging van een zodanige straf of maatregel, dat de opgelegde voorlopige maatregel als onevenredig hard moet worden beschouwd”?

Ook leek deze leden bezwaarlijk dat de schadevergoeding wordt toegekend door dezelfde rechtbank, die de zaak aanvankelijk behandelde. Is het niet een wat paradoxale situatie dat degene die de schade heeft „veroorzaakt” tevens ook de schadevergoeding bepaalt? De betrokken leden vroegen zich af of geen regeling ware te bedenken, waarbij de beslissing aan een onafhankelijke instantie wordt opgedragen.

Verskillende andere leden waren van mening dat de laatste zin van artikel 89, „Onder schade is begrepen het nadeel dat niet in vermogensschade bestaat”, onzuiver en weinig fraai geredigeerd was. Fraaier en duidelijker zou bij voorbeeld zijn: „Onder schade in dit artikel (deze paragraaf) wordt verstaan zowel het materiële als het immateriële nadeel”.

Artikel 90 van het Wetboek van Strafvordering

Talrijke leden merkten op, dat de voorgestelde herziening van het eerste lid van artikel 90 een duidelijke verbetering is, zij het dat hun de toevoeging „alle omstandigheden in aanmerking genomen” overbodig aandeed. Het wekt de indruk althans nog iets overeind te willen houden van wat zo terecht wordt geschrapt (het vroegere levensgedrag van de verdachte etc.), waardoor de wijziging een halfslachtig karakter krijgt. De

memorie van toelichting van de commissie-Feber is hieromtrent niet bevredigend: immers de formulering „... indien en voorzover daartoe, naar het oordeel van de rechter, gronden van billijkheid aanwezig zijn”, biedt de rechter voldoende richtsnoer.

Waarom wordt in artikel 90 gehandhaafd dat een afwijzende beslissing niet de redenen vermeldt, zo vroegen zij. Belanghebbende kan omtrent de redenen ter griffie inzage bekomen. Wat is de zin van deze beperking? De indruk wordt gewekt dat een drempel wordt gelegd voor de belanghebbende die zou kunnen overwegen in beroep te gaan. Wil de Minister in overweging nemen artikel 90 in die zin te wijzigen dat ook een afwijzende beslissing met redenen wordt omkleed?

Enkele leden vroegen zich tezamen met verschillende redenen af, of het juist is dat het tweede lid van artikel 90 in het ontwerp is gehandhaafd. Hiermee wordt nog eens benadrukt dat de onderhavige vergoeding als een gunst beschouwd wordt. Was het immers een recht, dan zou deze vergoeding juist onafhankelijk van de omstandigheden van de gewezen verdachte gegeven worden. Zelfs indien men uit zou gaan van een vergoeding uit billijkheidsoverwegingen, is dit lid dan niet in strijd met het beginsel dat allen voor de wet gelijk zijn?

Artikel 91 van het Wetboek van Strafvordering

Talrijke leden merkten op dat dit artikel niet in de wijziging wordt betrokken. Het stelt voor de officier van justitie hoger beroep open. Is dit nodig? Weliswaar wordt krachtens artikel 23, lid 2, de officier in raadkamer gehoord, maar nu volgens de memorie van toelichting van de commissie een toekenning van schadevergoeding „geenszins een verwijt behoeft in te houden aan het adres van het betrokken orgaan” rijst de vraag waarom de officier van justitie partij wordt gesteld. Hij zou tot de conclusie kunnen komen dat de rechters de „gronden van billijkheid” onvoldoende hebben doorvorst en dat de gewezen verdachte wel degelijk mede schuld had aan zijn detentie. Hier staat tegenover dat in een parallel geval zo een beroepsmogelijkheid ontbreekt. In het aanhangige wetsontwerp „voorlopige regeling schadefonds geweldsmisdrijven” (kamerstuk 12 131) moet ook worden beoordeeld of belanghebbende wellicht zelf mede schuld had aan het misdrijf. Niettemin is het hier alleen de belanghebbende zelf die een recht van beroep heeft. In verband met de bovenvermelde bezwaren tegen de laatste zinnen van artikel 90, wezen deze leden er ook hier nog op dat wetsontwerp 12 131 in artikel 13 niet alleen voorschrijft de redenen van afwijzing te vermelden bij een afwijzende beslissing, maar bovendien mededeling van het rechtsmiddel dat tegen die beslissing kan worden aangewend.

Artikel 591a van het Wetboek van Strafvordering

Het leek de enkele leden en verschillende leden minder gewenst dat de huidige verhouding tussen artikel 591a en artikel 89 van het Wetboek van Strafvordering gecontinueerd wordt.

Immers, de vaststelling van het bedrag ex artikel 591a geschiedt door de voorzitter van het gerecht (of de kantonrechter), die ex artikel 89 van het Wetboek van Strafvordering door de raadkamer van de rechtbank (of van de rechtbank in welks arrondissement het kantongerecht ligt). Derhalve zit de mogelijkheid er in dat deze twee verschillende rechterlijke autoriteiten een verschillend oordeel hebben over de grond tot schadevergoeding, zodat de ex-verdachte wel een tegemoetkoming kan krijgen voor de schade, geleden door voorlopige hechtenis en niet een tegemoetkoming in de kosten van rechtskundige bijstand, of omgekeerd. Is het niet beter over beide schadevergoedingen één instantie voortaan te laten beslissen, zo vroegen zij zich af.

Artikel III

Artikel 42 van de Vreemdelingenwet

Het viel talrijke leden op, dat de voorgestelde wijziging van de Vreemdelingenwet de vreemdeling niet het recht van beroep van artikel 91 van het Wetboek van Strafvordering geeft, evenmin als de vigerende wet.

Acht de Minister het niet gewenst hier een bijdrage te leveren aan het doen verminderen van rechtsongelijkheid, zo informeerden zij.

Aldus vastgesteld 30 mei 1973.

W. SCHOLTEN
 VAN SCHAIK
 WOLFF
 GOUDSMIT
 GEURTSSEN
 ROETHOF
 HEIJMANS
 K. A. KEUNING
 HAAS-BERGER
 KAPPEYNE VAN DE COPPELLO
 STOFFELEN
 VAN DAM
 HONIG VAN DEN BOSSCHE
 JURGENS
 SALOMONS
 BREMEN 1).

1) Plv. lid.